

SOPIMUS JULKAISUN RAJOITETUSTA VERKKOKÄYTTÖSTÄ ELEKTRA-PROJEKTISSA (KUSTANTAJA/JULKAISIJA)

1. Sopimusosapuolet

Kustantaja/julkaisija (nimi)
kustannussopimukseen perustuvien oikeuksien haltijana (jäljempänä kustantaja/julkaisija) ja Helsingin yliopisto Elektra-projektin koordinoijana (jäljempänä luvansaaja).

2. Määritelmät

Tässä sopimuksessa on sovittu käytettäväksi seuraavia määritelmiä:

- artikkeli** Itsenäinen kirjallinen kokonaisuus, joka on tämän sopimuksen kohteena oleva teos ja johon saattaa lisäksi sisältyä muita sopimuksen tarkoittamia teoksia kuten kuvitusta.
- teos** tämän sopimuksen kohteena oleva yksi tai useampi kirjallinen tai taiteellinen teos, valokuva, luettelo, käännös tai muu tekijänoikeussuojan kohde.
- tekijä** teoksen alkuperäinen tekijä tässä sopimuksessa tarkoitettussa ominaisuudessa.
- kustantaja/julkaisija** tekijältä kustannussopimuksella siirrettyjen oikeuksien haltija.
- luvansaaja** Helsingin yliopiston kirjasto Elektra-projektin koordinoijana.
- Elektra-projekti** Helsingin yliopiston kirjaston koordinoima määräaikainen projekti, jonka tarkoituksena on kehittää malli teosten välittämiseksi digitaalisessa muodossa kirjastojen hallintoimien tietoverkkojen kautta yleisön saataville Suomessa.
- Projektin jäsenet ovat Helsingin yliopiston kirjasto, Oulun yliopisto, Gaudeamus Kirja, Helsingin yliopiston ATK-keskus, Yliopistopaino, Tieteellisten Seurain valtuuskunta, VTT Tietopalvelu ja Kopiosto.
- Elektra-tietokanta** Elektra-projektin käyttöä varten perustettu Helsingin yliopiston kirjaston hallinnoima tietokanta, johon teokset tallennetaan, ja josta sopimuskirjasto tarjoaa teoksen suljetun tietoverkon välityksellä yleisön saataville.
- sopimus-kirjasto** Helsingin yliopiston kirjasto toimiessaan yleisöä palvelevana kirjastona ja tarjotessaan asiakkailleen Elektra-projektissa tarkoitettua palvelua. Muu suomalainen yleinen/julkinen kirjasto, jolle Helsingin yliopiston kirjasto on myöntänyt tämän sopimuksen mukaisen käyttöluvan.

3. Tiedot julkaisusta

Tämä sopimus koskee seuraavaa julkaisua:

Kustantaja
Julkaisija (mikäli eri kuin kustantaja)
Julkaisun nimi
ISBN/ISSN - tunnus

4. Sopimuksen kohteena olevat artikkelit

Kustantaja/julkaisija antaa luvansaajalle oikeuden käyttää niitä artikkeleita, jotka on julkaistu vuoden 1.1.1995 jälkeen ilmestyneissä julkaisun numeroissa tai jotka tämän jälkeen, Elektra-projektin kuluessa julkaistaan.

5. Sopimuksen kohteena oleva käyttöluva

Sopimuksen kohteena on oikeus käyttää artikkeleita ja niihin sisältyviä teoksia Elektra-projektissa sekä myöntää niitä koskeva käyttöluva erillisellä kirjallisella sopimuksella sopimuskirjastolle.

Kustantaja/julkaisija myöntää luvan siltä osin kuin hänelle on kustannussopimuksissa nimenomaisesti siirretty tällaisia käyttöoikeuksia sekä siltä osin kuin teosten käyttö ilman kustantajan lupaa olisi vastoin kustannussopimuksista aiheutuvia muita veloitteita. Kustantajan/julkaisijan mahdollista oikeutta määrätä tämän sopimuksen mukaisesta käyttöluvasta eivät rajoita muut seikat kuin ne, jotka johtuvat mainituista kustannussopimuksista.

Luvansaaja sitoutuu ennen teoksen käyttöä hankkimaan kaikki muut teoksen käyttöön mahdollisesti tarvittavat luvat.

Tämä sopimus ei miltään osin ota kantaa kustantajan/julkaisijan ja tekijöiden välisiin yksittäisiin kustannussopimuksiin ja niiden sisältöön tai tulkintaan, ja sen ainoa tarkoitus on järjestää sopimusteitse teosten häiriötön käyttö Elektra-projektissa.

5.1. Käyttöluvan laajuus

Luvansaaja saa tämän sopimuksen perusteella:

- valmistaa teoksesta kappaleen tietokoneella luettavaan muotoon
- tallentaa teoksen Elektra-tietokantaan
- saattaa teoksen yleisön saataville sopimuskirjastoissa myöntää sopimuskirjastolle luvan saattaa teos yleisön saataville kirjastossa niiden tietokoneiden välityksellä, jotka on kytketty Elektra-tietokantaan
- käyttää teosta kohtien a-d valmistelun edellyttämällä tavalla

Tämän sopimuksen mukaista käyttöilupaa ei saa luovuttaa muulle kuin sopimuskirjastolle.

5.2. Sopimuskirjastolle myönnettävä käyttöluva

Luvansaaja myöntää sopimuskirjastolle luvan teosten käyttöön Elektra-projektin hyväksymällä kirjallisella mallisopimuksella, joka on tämän sopimuksen liite 2.

5.3. Kappaleen valmistaminen sopimuskirjastossa

Sopimuskirjastolle myönnettävästä luvasta valmistaa teoksista kappaleita on sovittu seuraavaa:

Tekijän ja kustantajan valinnan mukaan paperitilusteen valmistaminen teoksesta yleisölle luovutettavaksi

- on sallittua tässä sopimuksessa mainituin ehdoin (kohta 8 ja liite 1)
- ei ole sallittua

Sopimuskirjasto sitoutuu olemaan valmistamatta teoksesta kappaleita tietokoneella luettavaan muotoon. Tällainen kappaleenvalmistus on kuitenkin poikkeuksellisesti sallittu, kun se on edellytys sopimuksen salliman muun käyttömuodon toteuttamiseksi.

Sopimuskirjasto järjestää teosten käytön siten, ettei muu teoksen kopiointi Elektra-tietokannasta ole mahdollista.

6. Luvansaajan huolellisuusvelvollisuus

Luvansaaja vastaa, että artikkelista valmistettu digitaalinen kappale on alkuperäisen julkaisun kanssa sisällöltään identtinen. Kustantajan/julkaisijan edustajalla on oikeus pyydettyä saada tarkistaa Elektra-tietokantaan tallennetun artikkelin vastaavuus alkuperäisen kanssa. Jos digitoinnissa on tapahtunut virheitä, luvansaaja sitoutuu korjaamaan ne välittömästi omalla kustannuksellaan.

Kustantajalla on oikeus saada käyttöönsä artikkelista valmistettu digitaalinen kappale.

Luvansaaja sitoutuu ryhtymään kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin sen ehkäisemiseksi, ettei teosta käytetä tämän sopimuksen vastaisesti. Tämä huolellisuusvelvollisuus koskee erityisesti palvelun välittämässä käytettyä tietoverkkoa ja siihen kytkettyjä tietokoneita, teknisiä toimenpiteitä väärinkäytön, kuten luvattoman kopioinnin ehkäisemiseksi, luvansaajan toimitiloja ja henkilöstöä sekä sopimuskirjastojen toimintaa ja toiminnan ohjausta.

7. Luvansaajan sopimuskirjastolta perimä korvaus

Luvansaajan sopimuskirjastolta Elektra-tietokannan käytöstä perimä kokonaiskorvaus ei saa olla luonteeltaan liikevoittoon tähtäävä.

8. Korvaus teoksen käytöstä

Tällä sopimuksella on sovittu seuraavista korvauksista:

Korvaus teoksen saattamisesta tietokoneella luettavaan muotoon (digitointi)

Erillistä korvausta teoksen saattamisesta tietokoneella luettavaan muotoon ei peritä

Korvaus teoksen tallentamisesta Elektra-tietokantaan

Sovittu liitteessä 1

Korvaus teoksen saattamisesta yleisön saataviin sopimuskirjastossa

Erillistä korvausta yleisön saataviin saattamisesta ei peritä

Korvaus teoksen kappaleen tulostamisesta sopimuskirjastossa (jos sallittu)

Sovittu liitteessä 1

Elektra-projekti on määräaikainen kokeiluprojekti, jolla oikeudenhaltijat saavat kokemusta teosten levittämisestä verkkoympäristössä ja tällaisessa ympäristössä toimivista luparatkaisuisista. Tässä sopimuksessa sovitulla korvauksilla ei ole ennakoivaa vaikutusta teoksen käyttöön muutoin kuin Elektra-projektissa.

9. Raportointi

Luvansaaja raportoi artikkelien käytön sopimuskirjastoissa oikeudenhaltijalle tai hänen edustajalleen kunkin kalenterivuoden osalta viimeistään seuraavan kalenterivuoden 1. helmikuuta mennessä. Artikkelin käytöstä sopimuskirjastoissa raportoidaan:

- (a) tutustumiskerrat/artikkeli (riippuen valittavasta tekniikasta)
- (b) paperitilusteet/artikkeli

10. Tilitykset

Luvansaaja maksaa tämän sopimuksen mukaiset korvaukset oikeudenhaltijalle tai hänen edustajalleen siten, että kunkin kalenterivuoden korvaukset tilitetään viimeistään seuraavan kalenterivuoden 1. helmikuuta mennessä.

11. Vastuu teoksen luvattomasta käytöstä

Luvansaaja vastaa kaikesta vahingosta, menetyksestä ja haitasta, joka johtuu hänen tämän sopimuksen vastaisesta menettelystään tai sopimuksen mukaisten velvoitteiden laiminlyönnistä. Luvansaaja vastaa lisäksi yhteisvastuullisesti sopimuskirjaston kanssa sopimuskirjaston oman sopimuksen vastaisesta menettelystä tai sen ehtojen laiminlyönnistä aiheutuneesta vahingosta, menetyksestä tai haitasta.

12. Kustantajan/julkaisijan vastuu myönnetystä käyttöluvasta

Kustantaja/julkaisija vastaa kaikesta vahingosta, menetyksestä ja haitasta, joka johtuu siitä, ettei hänellä ole ollut oikeutta määrätä teoksesta tässä sopimuksessa tarkoitettulla tavalla.

13. Moraaliset oikeudet

Tekijän nimi on mainittava teoksen yhteydessä tekijänoikeuslain 3 pykälän edellyttämällä tavalla.

14. Luvan voimassaolo

Tämän sopimuksen mukainen käyttöluva on voimassa Elektra-projektin keston ajan. Sopimus raukeaa projektin päättyttyä. Projektin päättymisestä ilmoitetaan erikseen oikeudenhaltijalle.

15. Luvan irtisanominen

Kustantaja/julkaisija voi sanoa luvan irti päättymään kuukauden kuluttua sen kuukauden viimeisestä päivästä, jonka kuluessa irtisanominen tapahtui.

Kustantaja/julkaisija voi kuitenkin irtisanoa luvan päätty-mään välittömästi, jos on ilmeistä, että teosta on käytetty vastoin tämän sopimuksen ehtoja, tai luvansaaja tai sopimuskirjasto muutoin olennaisesti rikkoo tämän luvan mukaisia velvoitteita.

Irtisanominen tapahtuu kirjallisesti, ja se tulee toimittaa Helsingin yliopiston kirjastolle osoitettuna Elektra-projektille sekä lisäksi Kopiosto ry:lle.

16. Riitojen ratkaisu

Tämän luvan tulkinnasta aiheutuvat erimielisyydet ratkaistaan ensisijaisesti neuvotteluteitse. Mikäli tämä ei onnistu, riita alistetaan (Helsingin) käräjäoikeuden ratkaistavaksi.

17. Sopimuskappaleet

Tämä sopimus on tehty kahtena samansanisena kappaleena, yksi kummallekin osapuolelle.

Olen tutustunut sopimukseen ja sen liitteisiin 1 ja 2, ja täyttänyt vastausta vaativat kohdat ja vaihtoehdot. Hyväksyn tämän sopimuksen teosten käytöstä Elektra-projektissa liitteineen.

Liite 1

Tämä liite on osa kustantajan/julkaisijan ja luvansaajan välistä sopimusta, jossa sovitaan artikkelien käytöstä Elektra-projektissa. Artikkelien käytöstä perittävistä korvauksista ja niiden jaosta sovitaan tässä liitteessä.

Elektra-projektin tekemien esitysten perusteet

Kukin oikeudenhaltija päättää itsenäisesti, millä ehdoilla myöntää käyttöluvan. Kokeiluprojektin toteuttaminen kuitenkin yksinkertaistuu, jos oikeudenhaltijat myöntävät käyttöluvan Elekt-

ra-projektin suosittelimilla ehdoilla.

Elektra-projektin ehdotusten ainoa tarkoitus on tarjota oikeudenhaltijoille yksinkertainen tapa osallistua Elektra-projektiin sopimuksellisella ratkaisulla, joka ei vaaranna minkään oikeudenhaltijaryhmän oikeutettuja intressejä.

Artikkelin käytöstä perittävä kokonaiskorvaus

Artikkelin käytöstä perittävä kokonaiskorvaus on oikeudenhaltijoiden korvausosuuksien summa.

KORVAUSTEN MÄÄRÄ

Tässä liitteessä määritellään kokonaiskorvaukset artikkelien käytöstä Elektra-projektissa. Korvaukset sisältävät kaikkien oikeudenhaltijoiden osuudet. Merkitse rasti sen vaihtoehdon kohdalle, jonka haluat osaksi sopimusta.

KORVAUS TALLENTAMISESTA

Vaihtoehto 1 tai 2

1) ELEKTRA-PROJEKTIN EHDOTUS TALLENNUSKORVAUKSEKSI

- Luvansaaja maksaa tekijälle ja kustantajalle artikkeleiden tallentamisesta Elektra-tietokantaan projektin ajalta kokonaiskorvauksen, joka on julkaisun vuosikerran yhteisötilaushinta siltä vuodelta, jonka kuluessa kyseiset artikkelit on julkaistu. Jos artikkeleita tulee eri vuosilta, kyseisten vuosien tilaushinta.

2) KUSTANTAJAN OMA EHDOTUS TALLENNUSKORVAUKSEKSI

- Kustantaja ei edellytä korvausta tallentamisesta TAI
 muu oma ehdotus liitteenä

KORVAUS TULOSTAMISESTA

Vaihtoehto 1 tai 2

1) ELEKTRA-PROJEKTIN EHDOTUS TULOSTEKOHTAISEKSI KORVAUKSEKSI

- Tulosteista peritään artikkelikohtainen korvaus joka lasketaan seuraavan kaavan mukaan:

Julkaisun vuosikerran yhteisötilaushinta artikkelin julkaisuvuonna jaettuna julkaisuun kyseisenä vuonna sisältyneiden artikkelien yhteenlasketulla sivumäärällä (= sivuhinta) X tulostetun artikkelin sivumäärä = yhdestä artikkelista maksettava kokonaiskorvaus, yksikköhinta
Jos artikkeli on julkaistu tai julkaistaan samana vuonna kuin sen käytöstä sovitaan Elektra-projektissa, tulosteen sivuhinta määräytyy edellisen vuoden sivuhinnan perusteella. Tulostekohtainen korvaus tarkistetaan ansiotasoindeksiin mukaisesti.

2) KUSTANTAJAN OMA EHDOTUS TULOSTEKOHTAISEKSI KORVAUKSEKSI

- Kustantaja ei edellytä tulosteista korvausta TAI
 muu oma ehdotus liitteenä

KORVAUSTEN JAKO

Tässä liitteessä määritellään artikkelien käytöstä perittyjen korvausten jako eri oikeudenhaltijoiden välillä. Merkitse rasti sen vaihtoehdon kohdalle, jonka haluat osaksi sopimusta.

JAKO TEKIJÖIDEN JA KUSTANTAJIEN VÄLILLÄ

Vaihtoehto 1 tai 2

1) ELEKTRA-PROJEKTIN EHDOTUS TEKIJÖIDEN JA KUSTANTAJIEN VÄLISEKSI JAKOKSI

- Elektra-projektin osalta tehdyn suosituksen mukaisesti kaikki tämän sopimuksen mukaiset korvaukset jaetaan suhteessa 50 % kustantaja/julkaisija, 50 % tekijät. (Suomen tiedekustantajien liitto ry, Suomen tiedetoimittajain liitto ry ja Suomen tietokirjailijat ry)

2) KUSTANTAJAN OMA EHDOTUS TEKIJÖIDEN JA KUSTANTAJIEN VÄLISEKSI JAKOKSI

- Oma ehdotus liitteenä

JAKO KUSTANTAJAN/KUSTANTAJIEN JA JULKAISIJAN VÄLILLÄ

Vaihtoehto 1 tai 2

1) ELEKTRA-PROJEKTIN EHDOTUS KUSTANTAJAN/KUSTANTAJIEN JA JULKAISIJAN VÄLISEKSI JAKOKSI

- Tämän sopimuksen mukaiset kustantajalle tulevat korvaukset jaetaan suhteessa 50 % kustantaja, 50 % julkaisija. Jos kustantaja/julkaisijoita on useampia, korvaukset jaetaan pääluvun mukaan.

2) KUSTANTAJAN OMA EHDOTUS KUSTANTAJAN/KUSTANTAJIEN JA JULKAISIJAN VÄLISEKSI JAKOKSI

- Oma ehdotus liitteenä

SOPIMUS TEOSTEN VERKKOKÄYDÖSTÄ – SOPIMUSKIRJASTO

1. Sopimusosapuolet

Helsingin yliopiston kirjasto Elektra-projektin koordinoijana ja kirjasto (jäljempänä luvansaaja) tämän sopimuksen tarkoittamien teosten käytön tarjoajana yleisölle.

2. Sopimuksen kohde

Sopimuksen kohteena on oikeus käyttää niitä teoksia, jotka on tallennettu Helsingin yliopiston koordinoiman Elektra-projektin hallinnoimaan tietokantaan (käyttölupa).

Helsingin yliopiston kirjasto myöntää tämän luvan oikeudenhaltijoiden sille antaman nimenomaisen, rajoitettua käyttöluvan edelleen siirtoa koskevan valtuutuksen perusteella.

3. Käyttöluvan laajuus

Luvansaaja saa tämän sopimuksen perusteella saattaa Elektra-tietokantaan tallennetut teokset kirjastossa asioivan yleisön saataville niiden tietokoneiden välityksellä, jotka on Helsingin yliopiston kirjaston ja luvansaajan välisen sopimuksen nojalla kytketty ELEKTRA-tietokantaan.

Teos on lupa saattaa mainittujen tietokoneiden välityksellä yleisön tutustumista varten tietokoneen näytölle.

4. Kappaleen valmistaminen teoksista

Luvansaaja sitoutuu olemaan valmistamatta ja sallimatta valmistaa teoksista kappaleita tietokoneella luettavaan muotoon tai muuhunkaan muotoon, ellei jäljempänä nimenomaan toisin mainita. Kirjasto saa kuitenkin valmistaa teoksista kappaleita poikkeuksellisesti silloin, kun se on edellytys sopimuksen salliman käyttömuodon toteuttamiseksi.

5. Tulostaminen paperille

Elektra-tietokannassa on artikkelikohtaisesti nimenomainen merkintä, jos teoksen tulostus paperille yleisölle luovuttamista varten on sallittu. Merkinnän yhteydessä ovat myös tiedot tulostuksen ehdoista kuten mahdollisesta korvauksesta.

6. Luvansaajan tiedotus- ja valvontavastuu

Luvansaaja sitoutuu tiedottamaan kirjaston käyttäjille tämän käyttöluvan ehdoista sekä valvomaan, että Elektra-tietokannan käyttäjät noudattavat niitä.

Luvansaaja sitoutuu noudattamaan myös muita ohjeita, joita Elektra-projekti antaa sille tulostuksen ja mahdollisten korvausten perimisen järjestämisestä.

7. Luvansaajan huolellisuusvelvollisuus

Luvansaaja sitoutuu ryhtymään kaikkiin kohtuudella vaadittaviin toimenpiteisiin sen ehkäisemiseksi, ettei teoksia käytetä tämän sopimuksen vastaisesti.

Tämä huolellisuusvelvoite koskee erityisesti palvelun välittämisessä käytettyä tietoverkkoa ja siihen kytkettyjä tietokoneita, toimenpiteitä luvattoman kopioinnin ehkäisemiseksi, luvansaajan toimitiloja ja henkilöstöä sekä kirjastossa asioivia asiakkaita ja heidän ohjaustaan.

8. Raportointi

Luvansaaja raportoi Helsingin yliopiston kirjastolle tiedot artikkelien tulostamisesta kirjastossa erikseen sovittavalla tavalla.

Artikkelien käytöstä raportoidaan teoskohtaisesti, kuinka monta tulostetta on kustakin artikkelista valmistettu.

9. Tilitykset

Luvansaaja maksaa tämän sopimuksen tarkoittamat korvaukset Helsingin yliopiston kirjastolle kunkin kalenterivuoden osalta viimeistään seuraavan kalenterivuoden 15. tammikuuta mennessä.

10. Vastuu artikkelin luvattomasta käytöstä

Luvansaaja vastaa kaikesta vahingosta, menetyksestä ja haitasta, joka johtuu hänen tämän sopimuksen vastaisesta menettelystään tai sopimuksen mukaisten velvoitteiden laiminlyönnistä.

11. Oikeudenhaltijoiden vastuu käyttöluvasta

Kukin oikeudenhaltija, tekijä, kustantaja tai muu tämän sopimuksen tarkoittaman teoksen tekijänoikeuksien haltija, vastaa kaikesta vahingosta, menetyksestä ja haitasta, joka johtuu siitä, ettei hänellä olisi ollut oikeutta määrätä tämän sopimuksen mukaisesta käyttöluvasta.

12. Luvan voimassaolo

Tämän sopimuksen mukainen käyttöluva on voimassa Elektra-projektin keston ajan. Sopimus raukeaa projektin päätyttyä.

13. Luvan irtisanominen

Luvansaaja voi sanoa luvan irti päättymään kuukauden kuluttua sen kuukauden viimeisestä päivästä, jonka kuluessa kirjallinen irtisanominen on toimitettu Helsingin yliopiston kirjastolle ja osoitettu Elektra-projektille.

Helsingin yliopiston kirjasto voi irtisanoa luvan päättymään välittömästi, jos on ilmeistä, että teoksia on käytetty vastoin tämän sopimuksen ehtoja, tai luvansaaja tai sopimuskirjasto muutoin olennaisesti rikkoo tämän luvan mukaisia velvoitteitaan.

14. Riitojen ratkaisu

Tämän luvan tulkinnasta aiheutuvat erimielisyydet ratkaistaan ensisijaisesti neuvotteluteitse. Mikäli tämä ei onnistu, riita alistetaan (Helsingin) käräjäoikeuden ratkaistavaksi.

15. Sopimuskappaleet

Tämä sopimus on tehty kahtena samansanisena kappaleena, yksi kummallekin osapuolelle.